

ЗАТВЕРДЖЕНО
Виконавчим комітетом УАФ
(протокол №7 від 10.07.2024)

**ДЕКЛАРАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ФУТБОЛУ
ПРО ПРАВА ЛЮДИНИ**

м. Київ – 2024 рік

1. Вступ

Обравши шлях незалежного розвитку й закріпивши його в Конституції, Україна підтвердила своє прагнення розвивати й зміцнювати демократичну, соціальну, правову державу, одним з основних принципів якої є забезпечення прав і свобод людини й громадянина. На підтвердження цього Україна ратифікувала Європейську конвенцію з прав людини.

Відповідно до вимог згаданої Конвенції права і свободи людини становлять абсолютну цінність, є невід'ємними й належать кожному від народження. У будь-якому суспільстві вони є важливим інститутом, за допомогою якого регулюється правовий статус особи, межі втручання в її особисту сферу, встановлюються гарантії захисту й реалізації її прав і свобод. Тому їх забезпечення — одна з основних функцій держави.

Невипадково центральне місце в конституціях сучасних держав відводиться правам і свободам людини й громадянина. Так, ухвалена Верховною Радою України 28 червня 1996 року Конституція України, норми якої є нормами прямої дії, проголосила, що людина, її життя, здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є найвищою соціальною цінністю. Вона ставить права людини в центр державної політики. Конституція України встановлює, що держава відповідає за свою діяльність перед людиною. Утвердження й забезпечення прав і свобод людини — головний обов'язок держави.

У 2021 році затверджено Зобов'язання УЄФА з прав людини. Підхід УЄФА базується на Міжнародному біллі про права людини ООН, особлива увага приділяється Загальній декларації прав людини. УЄФА також посилається на Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Керівні принципи ООН у сфері бізнесу та прав людини, Конвенцію ООН про права дитини, Європейську конвенцію з прав людини та Декларацію Міжнародної організації праці основних принципів та прав у світі праці.

Зобов'язання УЄФА з прав людини — це основа, на якій ґрунтується прагнення УЄФА реалізувати безпечний і справедливий доступ до гри, а також безпечне та інклюзивне робоче середовище в усьому футболі.

Дотримуючись Зобов'язання УЄФА з прав людини, Українська асоціація футболу (далі — УАФ) вважає за необхідне наголосити на важливості зв'язку між футболом і правами людини.

Декларація УАФ про права людини визначає права людини, пов'язані з футболом, і засвідчує зобов'язання УАФ дотримуватися прав людини у своїй діяльності й залучати футбольну спільноту до обговорення питань прав людини з футбольної перспективи.

Підхід УАФ ґрунтується на міжнародному та національному законодавстві про права людини.

Питання дотримання прав людини в УАФ віднесені до компетенції Адміністрації УАФ.

Відповідно до Зобов'язання УЄФА з прав людини, Стратегії УЄФА зі сталого розвитку «Strength Through Unity» до 2030 року УАФ виділяє одинадцять політик, які мають стратегічне значення для сталого розвитку. Сім з них пов'язані з правами людини:

1. Антирасизм
2. Захист дітей і молоді
3. Рівність та інклюзія
4. Футбол для всіх
5. Здоров'я та добробут
6. Підтримка біженців, внутрішньо переміщених осіб та осіб, що постраждали від війни
7. Солідарність і права

Інші чотири політики стосуються захисту й мінімізації негативного впливу футбольної діяльності на довкілля. Усі одинадцять політик певним чином пов'язані між собою. Для збалансування всіх аспектів сталого розвитку необхідний комплексний підхід, який сприятиме консолідації деяких політик у майбутньому.

Декларація УАФ про права людини стане основою для реалізації безпечного та справедливого доступу до гри, а також безпечного та інклюзивного робочого середовища в українському футболі. Ця Декларація також підтримує та підкреслює право кожної людини як унікальної особистості бути залученою до футболу, сприяючи різноманіттю та втіленню цінностей гри на всіх рівнях.

2. Сфера застосування

Футбол — це взаємодія в межах гри, між організаціями та окремими людьми, які беруть у ній участь.

Головне завдання УАФ — забезпечення розвитку й популяризація в Україні футболу всіх рівнів — від елітного до масового, у тому числі серед гравців, тренерів, арбітрів, офіційних осіб та інших учасників. Український футбол повинен бути інклюзивним і відкритим для всіх охочих.

За підтримки держави та партнерів УАФ має намір просувати права людини в українському футболі — під час змагань, заходів та інших видів діяльності, а також залучати всю футбольну родину, організації, партнерів та окремих осіб до діалогу та дії під час гри.

УАФ керуватиметься цією Декларацією про права людини як роботодавець і як українська футбольна організація в усіх видах своєї діяльності.

УАФ визнає, що вплив, який вона може мати на членів УАФ, урядові та політичні організації, обмежений. Саме тому зобов'язання УАФ зосереджені на використанні українського футболу як платформи для просування прав людини під час гри.

3. Цілі

УАФ, як і УЄФА, визначає права людини як моральні принципи, згідно з якими вона повинна здійснювати будь-яку діяльність і відносини.

Ціль УАФ у футбольній площині

Відповідно до Загальної декларації прав людини та Конституції України мета УАФ у сфері прав людини полягає в забезпечення гідності, поваги та рівних прав і можливостей для всіх, хто займається футболом, у дусі свободи й справедливості.

Відповідно до Статуту одна з цілей УАФ — розвиток і популяризація футболу в дусі миру, розуміння та чесної гри, без будь-якої дискримінації за ознакою політичної приналежності, статі, віросповідання, раси чи з інших причин, забезпечення зростання його рівня і масовості (підпункт 2.2. пункту 2 статті 2 Статуту УАФ).

Стаття 4 «Позиція щодо захисту футболу» Статуту УАФ зазначає:

1. У футболі немає місця расизму, дискримінації, ксенофобії, жорстокості, насиллю, допінгу та корупції. З метою захисту цілісності, багатоманітності та шляхетності змагань, правил гри, здоров'я, честі та гідності футболістів, арбітрів та вболівальників УАФ виявляє до цих явищ абсолютну нетерпимість і спрямовує всі заходи на протидію та боротьбу з їх проявами.
2. Будь-яка дискримінація проти УАФ або її члена, клубу, приватної особи чи інших суб'єктів футболу за ознаками етнічного походження, статі, мови, релігії, політичних поглядів або з будь-яких інших причин заборонена й карається призупиненням членства, виключенням зі складу членів УАФ, строковим або безстроковим відстороненням від заняття будь-якою діяльністю, пов'язаною з футболом.
3. Будь-які прояви порушення суб'єктами футболу верховенства взаємоповаги, рівності та змагальності, безкомпромісної боротьби з протиправним стимулюванням з метою досягнення спортивних результатів (так званих «договірних матчів») забороняються.

Український футбол відкритий для всіх незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мови або інших ознак.

Таким чином, футбол — це вид спорту, відкритий для всіх охочих, з рівним доступом і безпечним середовищем. УАФ прагне створити інклюзивну культуру, коли ніхто (гравець, тренер, арбітр або організатори) не зазнає дискримінації або виключення за будь-якою ознакою під час гри чи іншої діяльності, пов'язаної з нею.

Окрім того, УАФ прагне, щоб футбол став засобом захисту прав людини в суспільстві в цілому, залучаючи уряд і громадян до обговорення ключових питань захисту прав людини й підвищуючи обізнаність у цій сфері.

4. Зобов'язання УАФ

УАФ зобов'язується реалізувати свою діяльність відповідно до цього документа, прагнучи до послідовного прогресу в усіх сферах соціальної політики та сталого розвитку.

Захист прав людини лежить в основі сталого розвитку УАФ.

З метою побудови міцної співпраці та заохочення майбутніх ініціатив ця Декларація також слугуватиме основою для підтримки починань і прагнень членів УАФ, ліг і клубів у сфері прав людини.

УАФ як спортивна організація буде ініціювати та здійснювати роботу задля підвищення обізнаності про права людини, використовуючи відповідні канали комунікації в українському футболі.

Для виконання своїх зобов'язань з прав людини та просування стандартів, викладених в усіх деклараціях, керівних принципах і пактах, які згадуються в Розділі 5, після затвердження Виконавчим комітетом УАФ ця Декларація ляже в основу політики «Права людини» Стратегії УАФ зі сталого розвитку.

Відповідальність за розробку та реалізацію ініціатив, заснованих на цій Декларації, віднесена до компетенції відділу розвитку футболу. Він консультуватиметься з внутрішніми та зовнішніми зацікавленими сторонами для досягнення цілей, викладених у Розділі 3.

З метою забезпечення прозорості інформація про реалізацію ініціатив у сфері прав людини включатиметься до щорічного звіту, який доступний для широкої громадськості на офіційному вебсайті УАФ.

5. Міжнародне та національне законодавство про права людини

УАФ дотримується як міжнародних, так і національних декларацій, конвенцій, законів, інших нормативно-правових актів тощо, які безпосередньо стосуються цілей УАФ у сфері прав людини (Розділ 3) та української футбольної екосистеми.

6. Прикінцеві положення

Терміни, що стосуються фізичних осіб, застосовуються до обох статей. Будь-який термін, поданий в однині, вживається у множині і навпаки.

Після затвердження Виконавчим комітетом УАФ ця Декларація про права людини стане офіційним пріоритетом у діяльності УАФ.